

Hyvinvointisuunnitelma 2021

kh 1.6.2020, kv 8.6.2020

Sisältö

	Dian nro
Johdanto	3-4
HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2021	
1. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	5
2. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	6
3. Hyvinvointisuunnitelma	7-11
VALTUUSTOKÄSITTELY	
4. Suunnitelman laatijat	12
5. Suunnitelman hyväksyminen	12

Johdanto

- Hyvinvointikertomuksen vuosiraporttiin kuuluu yhtenä osana hyvinvointisuunnitelman tekeminen raportointiajankohdasta seuraavalle vuodelle eli tässä tapauksessa vuodelle 2021.
- Perinteisesti suunnitelma osuus on yhtenä osa alueena Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa, mutta tänä vuonna se on eriytetty omaksi asiakirjaksi.
- Tämä suunnitelmaosa perustuu Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa esille tulleisiin haasteisiin kuntalaisten hyvinvoinnin osalta sekä Hyvinvoinnin kasvu –ohjelmassa 2020-2023 asetettuihin tavoitteisiin ja niistä laadittuihin tarkempiin tiekarttoihin ja projektisuunnitelmiin.
- Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa 2020 esille tulleet haasteet;
 - Kaupungin taloudellinen tila on erittäin heikko, mikä vaikuttaa myös hyvinvointia tukevien palveluiden kehittämiseen.
 - Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset - Lasten osallisuuden kokemus luokkayhteisössään on vähentynyt. Lastensuojelun piirissä olleiden määrä on kasvanut. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on kasvanut. Lukiolaisten nuuskankäyttö on lisääntynyt, erityisesti tyttöjen osalta. Lisäksi nuorten hyvinvointia heikentävinä tekijöinä nousevat esiin liian vähäinen liikunta ja mielenterveyden haasteet. Yksinäisyyden kokemukset lisäävät masennuksen riskiä. Varhaista tukea mielenterveyden ongelmiin ei ole ollut riittävästi saatavissa.
 - Työikäiset - Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden määrä on ollut kasvussa yhtäjaksoisesti vuodesta 2016, erityisesti naisten määrä on huolestuttava.
 - Ikäihmiset – Omaishoidon peittävyys on pienentynyt ja kotihoidossa yksinäisyyden tunnetta kokevien osuus on kasvanut.
 - Kaikki ikäryhmät – Terveystiedon edistäminen kuntajohdossa on Kouvolassa heikoin vertailukuntien joukossa ja koko maan tasoa matalampi

Johdanto

- Hyvinvoinnin kasvu -ohjelman 2020-2023 tavoitteet;
 1. Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi
 2. Osallisuus
 3. Työllisyys
 4. Arjen turvallisuus
- Hyvinvoinnin kasvu –ohjelmassa määritellyt kolme keskeisintä kehittämiskohdetta;
 - Monimuotoinen luontokosketus
 - Matalan kynnyksen kohtaamispaikka
 - Perheystävällinen Kouvola

HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2021

1. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

- Kouvolan kaupunkistrategian mukaan Kouvola 2030 on uskaltava, rohkea ja innostava kasvualusta kaikkien kehittyä ja kasvaa.
- Kaupungin vahvuuksiin tukeutuen kasvukärkeä ovat lasten kasvu, nuorten kasvu ja yritysten kasvu.
- Kaupunkistrategiaa toteutetaan kahden kasvuohjelman kautta; Elinvoiman kasvu ja Hyvinvoinnin kasvu. Kaupunkistrategiaa ja kasvuohjelmia seurataan valittujen indikaattorien avulla (välitavoite 2023, tavoite 2030).
- Seurattavia hyvinvoinnin kasvutekijöitä ovat mm. väestömäärä- ja rakenne, koettu terveys ja liikunnan harrastaminen.
- Terveysten edistäminen sisältää parhaan lähikulttuurin, palvelujen vaivattoman saannin, innostavan palveluasenteen ja ennaltaehkäisevät palvelut.
- Asiakkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen tukevat kaupungin statuksen kasvua.

HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2021

2. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja –suunnitelmat

- Hyvinvoinnin kasvu –ohjelma 2020-2023 kattaa monia aiemmin voimassa olleita strategian toteuttamishjelmia. Lakisäätöisiä hyvinvointiin liittyviä ohjelmia ovat Laajan Hyvinvointikertomuksen ja tämän Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin lisäksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja ikääntyneiden palveluihin liittyvä suunnitelma, jotka ovat valmisteilla yhteistyössä Kymsoten kanssa.
- Lisäksi kuntalaisten hyvinvointia edistäviä asiakirjoja ovat;
 - Liikenneturvallisuussuunnitelma 2017
 - Kaikkien Kouvola – monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma 2019–2022
 - Palvelumalli PM2030
 - Ympäristö 2030 -ohjelma

3. Hyvinvointisuunnitelma 2021

- Hyvinvoinnin kasvu – ohjelman 2020-2023 mukaisesti päämääränä on hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä. Päämäärää tukevat neljä tavoitetta;
 1. Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen
 2. Osallisuuden vahvistaminen
 3. Työllisyyden parantaminen
 4. Arjen turvallisuus
- Ohjelman tavoitteista johdetaan vuosittaiset hyvinvointitavoitteet Hyvinvointisuunnitelmaan, josta ne otetaan talousarvioon ja –suunnitelmaan ja raportoidaan tilinpäätöksessä ja edelleen vuosittaisessa hyvinvointikertomusraportissa.
- Tavoitteista on valmisteilla tiekartat, joissa asetetaan tekemisen painopisteet eri vuosille. Näistä tekemisistä luodaan yksityiskohtaiset projektisuunnitelmat, jotka tuodaan päätöksentekoon arvioitaviksi.
- Elinvoiman kasvu –ohjelma tukee myös osaltaan kuntalaisten hyvinvointia. Kasvuohjelman kantoraketeista erityisesti osaaminen ja innovaatiot sekä elävä keskusta sisältävät toimenpiteitä, jotka edistävät kuntalaisten hyvinvointia koulutuksen, työllisyyden ja asuinympäristön viihtyisyyden näkökulmasta.

3. Hyvinvointisuunnitelma 2021 - hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vuositason mittarit
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	Mielen hyvinvoinnin edistäminen eri väestöryhmissä kehittämällä ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen malleja • Hyvän mielen koulu- konsepti • Ehkäisevän mielenterveystyön käsikirja toimintamallina kouluissa ja oppilaitoksissa • Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen • Oppilaiden ja opiskelijoiden aktivoiminen kohtaamaan palvelukodeissa asuvia ikäihmisiä Nuorten nuuskan käytön vähentäminen • Nuuskattomuus kouvolaalaisessa junioriurheilussa • Yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä nuuskattomuus yhdeksi painopistealueeksi. Arkiliikunnan ja liikunnan harrastamisen lisääminen eri ikäryhmissä • Liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisen palveluita lisätään verkossa (mm. screenit uimahalleissa, some, liikuntaneuvontaa ja –ryhmiä verkossa) • Aktiivipuistopilotti (mahd. laaja käyttäjäkunta huomioitu) • Koulujen/ oppilaitosten ympäristö liikkumaan houkuttelevaksi Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen • Lapsiperheiden kulttuuripalveluiden kehittäminen • Sähköisten ja asiakkaiden luokse jalkautuvien palvelujen lisääminen Kansanterveyttä metsästä –toimintamallin jalkauttaminen	Hyvinvointi ja asiakkuudet Hyvinvointi ja asiakkuudet Oppilaitosten yhteiset opiskeluhuolto-työryhmät Liikuntapalvelut Kulttuuripalvelut Hyvinvointi ja asiakkuudet	Uusia toimintamalleja käytössä lkm Koulutustilaisuuksien lkm Vierailut palvelukoteihin lkm/kouluihin lkm Sopimus nuuskattomuudesta urheiluseurassa, lkm Nuuskaa päivittäin, % (Kouluterveyskysely) Verkossa toteutettavien uusien toimintamallien lkm Aktiivipuistojen määrä / kävijämäärä (Kävijälaskurit aktiivipuistoihin) Koulukohtaiset suunnitelmat tehty koulujen ympäristöjen liikkumaan aktivoimiseksi (lkm) Toimenpiteiden lkm (6 kpl) Toimenpiteet kpl (6 kpl) Kouvolan terveystieteiden –suunnitelma valmis ja toteutuksesta sovittu Kymsojen

3. Hyvinvointisuunnitelma 2021 - hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vuositason mittarit
Osallisuuden vahvistaminen	Aluetoiminnan ja yhteisötyön yhteensovittaminen, aluetoiminnan vaikuttavuusarviointi ja edelleen kehittäminen	Hyvinvointi ja asiakkuudet	Toimintamalli hiottu, EVAus toteutettu ja viety päätöksentekoon
	Matalan kynnyksen kohtaamispaikka –toimintamalli yhteistyössä kirjaston kanssa	Hyvinvointi ja asiakkuudet	Toimenpiteiden lkm (2 kpl)
	Osallisuuden edistämisen toimintamalli yksinäisyyden vähentämiseksi eri ikäryhmissä	Hyvinvointi ja asiakkuudet	Osallistumisen edistämistoimet, keskiarvo (Sotkanet)
	Uudenlaisen järjestöyhteistyön toimintamalli	Yhteisötyö	Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla, % tiedot toimittaneista alueen kunnista (Sotkanet)
	Vapaaehtoistyön toimintamalli	Yhteisötyö	Toteutettujen uusien yhteisöllisten viheralueiden lkm
	Kaupunkiympäristön vihertämisen toimintamallin jalkauttaminen	Ympäristöpalvelut	

3. Hyvinvointisuunnitelma 2021 - hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vuositason mittarit
Työllisyyden parantaminen	Koulutusyhteistyön kehittäminen mm. Palkkatukipaikkojen opinnollistaminen Yhteistyöverkoston kehittäminen (Ely, TE, Kinno, Kymsote, oppilaitokset, yritykset) Työllisyydenhoidon näkökulmien vieminen yhteisötoimijoiden toimintaan Osallisuutta edistävän toiminnan kehittäminen myös työllistymistä edistäväksi Työllistämisehdon käyttäminen hankinnoissa Perheystävällinen työnantaja	Työllisyyden edistäminen Ksao, Taitaja Työllisyyden edistäminen Hyvinvoinnin yhteinen Hyvinvoinnin yhteinen Hankintayksikkö Henkilöstöpalvelut	Palkkatukityössä suoritettut tutkinnon osat, lukumäärä Yhteistyötoimijoiden kontaktit (tilaisuuksien lukumäärä) Tukityöpaikkojen lisäys, lkm Osallisuusryhmän pilotointi, osallistujien lukumäärä Hankinnoilla työllistetyt lkm Toiminnan kehittäminen käynnistynyt osana henkilöstöohjelmaa

3. Hyvinvointisuunnitelma 2021 - hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vuositason mittarit
Arjen turvallisuus	Osallistuminen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn	Kymsote	Kehitetyt toimintamallit kpl
	HINKU foorumi (hiilineutraaliutta ja ympäristöystävällisyyden toteutumista tukevan toimintamallin vahvistaminen)	Ympäristöpalvelut	Foorumin vuosikellossa esitettyjen toimenpiteiden toteutuminen, % esitetyistä toimenpiteistä
	Kestävän kehityksen tavoitteenasetanta ja mittaaminen kunnissa-hanke (tavoitteiden ja indikaattoreiden asettaminen mittaamaan kestävästä kehityksestä)	Ympäristöpalvelut	Hankkeen aikana kehitetty Kouvolalle sopivat arjen turvallisuus mittarit 5 kpl
	Sitran tulevaisuuslaboratorio (luontopohjaiset ratkaisut kaupungistumisen haasteisiin, viherryttäminen)	Ympäristöpalvelut	Tulevaisuuslaboratoriossa v.2020 suunniteltujen toimenpiteiden toteutuminen, lkm Palauteet
Turvallisuusviestintä (turvallinen kaupunki –kuvan vahvistaminen)		Viestintä	Tiedotteiden lkm

Valtuustokäsittely

4. Suunnitelman laatijat

- Hyvinvointisuunnitelma 2021 on valmisteltu Hyvinvoinnin kasvun työryhmässä. Hyvinvointijohtaja Arja Kumpu toimii ryhmän puheenjohtajana ja sihteerinä toimii hyvinvointikoordinaattori Tarja Alamattila.
- Lisätietoja suunnitelmasta;
 - Hyvinvointijohtaja Arja Kumpu, puh 020 615 7429, s-posti arja.kumpu@kouvola.fi
 - Hyvinvointikoordinaattori Tarja Alamattila, puh 020 615 7483, s-posti tarja.alamattila@kouvola.fi
 - Kehittämispäällikkö Liisa Kolari, puh 020 615 8026, s-posti liisa.kolari@kouvola.fi

5. Suunnitelman hyväksyminen

- Hyvinvointisuunnitelma 2021 on hyväksytty Kouvolan kaupunginvaltuustossa x.x.2020.